

Upplýsingar um matvæli til neytenda

Ný merkingareglugerð EB nr. 1169/2011

Jónína Þ. Stefánsdóttir
6. desember 2011

• Ný reglugerð – af hverju ?

- Heildarendurskoðun, 20-30 ára reglur
 - Þróun í framleiðslu, markaðssetningu, dreifingu, neyslu
 - Sjónarmið: næring, heilsa, öryggi, siðfræði, fjárhagslegir hagsmunir...
- Neytendur hafi:

UPPLÝST VAL

UPPLÝST VAL

UPPLÝST VAL

UPPLÝST VAL

UPPLÝST VAL !

- **Regulation (EU) No 1169/2011 on the provision of food information to consumers**
 - **Breytir reglugerðum**
 - (EC) No 1924/2006 – **fullyrðingareglugerðin nr. 406/2010**
 - (EC) No 1925/2006 – **íblöndunarreglugerðin nr. 327/2010**
 - **Fellir úr gildi -> ákvæði fara inní 1169/2011**
 - Directive 2000/13/EC - **merking matvæla nr. 503/2005**
 - Directive 90/496/EEC - **merking næringargildis nr 410/2009**
 - Directive 2002/67/EC – **kínín og koffín nr. 884/2003**
 - Regulation (EC) No 608/2004 – **sterol og stanol nr. 681/2005**
 - Directive 87/250/EEC, - v. **merking matvæla v alkóhól**
 - Directive 1999/10/EC, - v. **merking matvæla**
 - Directive 2008/5/EC – v **merking matvæla v viðbótarkerk**

Official Journal L 304 , 22/11/2011 P. 0018 - 0063

• Frestir í EB og líklega hér á landi

2011 - des 2014 þ.e. 3 ára frestur

- Markaðssetja má skv. núv. reglum til 13. des 2014
- Eftir 13. des 2014 skal merkja skv nýju reglugerðinni

2011 - des 2014

- Næringargildi valfrjálst, skv. núverandi eða nýju reglugerðinni

Des 2014 - des 2016

- Næringargildi valfrjálst.
Ef merkt, þá skv. nýju reglugerðinni
- Eftir 13. des 2016 er skylt að merkja næringargildi

• Gildissvið

- Eins og í nógildandi reglugerðum
 - Til neytenda
 - Til stóreldhúsa (veitingastaða, mótuneyta, spítala...)
- **NÝTT:** Ákvæði um að upplýsingar milli framleiðslufyrirtækja verði að tryggja réttar upplýsingar svo að þær berist alla leið til neytanda.
- Lög um matvæli gilda í öllum tilvikum
- Merkingarákvæði eru í mörgum sérreglugerðum

• Skilgreiningar

- Margar nýjar skilgreiningar. Dæmi: -**NÝTT**
 - Legibility (læsileiki)
 - Field of vision (sjónsvið), principal field of vision (framhlið)
 - Primary ingredient (aðalinnihaldsefni)
 - Engineered nanomaterial (<100 nm)
 - Means of distance communication (fjarsala)
- Breytingar á fyrri skilgreiningum. Dæmi:
 - Forþökkuð matvæli
 - Innihaldsefni

- **NÝTT** Ákvæði um ábyrgð fyrirtækja 8.gr.
 - Tryggja að merkingareglur séu uppfylltar og sannprófa það
 - Fyrirtæki ber ábyrgð á að upplýsingar
 - um óforpakkaða vöru berist til fyrirtækis sem tekur við vörunni
 - Fyrirtæki sem ekki hafa áhrif á merkingar
 - skulu ekki dreifa vöru sem þeir vita eða grunar að sé ekki skv. merkingareglum

• Greinar 9 – 35, viðaukar I-XV, skyldumerkingar

- (a) Heiti vöru; 17. gr og viðauki VI
- (b) Innihaldslýsing; 18. - 20. gr. og viðauki VII
- (c) Ofnæmis- og óþolsvaldandi innihaldsefni; (áberandi !)
21. gr. og viðauki II
- (d) Magnmerking; 22.gr. og viðauki VIII
- (e) Nettóþyngd; 23. gr. og viðauki IX
- (f) Best fyrir og síðasti neysludagur; 24. gr. og viðauki X
- (g) Geymsluskilyrði; 25. gr.
- (h) Ábyrgðaraðili; 8. gr.
- (i) Uppruni; 26. gr. og viðauki XI
- (j) Leiðbeiningar ef þörf krefur; 27. gr
- (k) Alkóhól %; 28. gr
- (l) Næringargildi 29.-35. gr. og viðauki I, V, XIII-XV -**NÝTT**
- Viðbótarmarkeringar 10. gr. og viðauki III **MARGT NÝTT**

- Greinar 36-37 um valfrjálsar merkingar
 - Ef skylduatriðin eru merkt (án þess að það sé skylt) þarf að gera það samkvæmt reglum um skyldumerkingar
 - Dæmi: næringargildi, uppruni.
 - Byggja á vísindalegum gögnum þar sem við á
 - Mega ekki
 - Vera villandi
 - vera tvíræðar eða ruglingslegar (e. ambiguous or confusing)
 - taka pláss frá skyldumerkingum

- Skyldu-viðbótarmarkingar 10.gr. og viðauki III
 - Loftskiptar umbúðir
 - Sætuefni
 - Lakkrís (Glycyrrhizinic sýru og ammonium sölt hennar)
 - Drykkir m hátt koffín og matvæli m koffín varúðarsetning og koffínmagn -NÝTT
 - Sterol og stanol
 - Frosið kjöt og unnar kjötvörur, frystar óunnar lagarafurðir: Frystidagsetning (líka í viðauka X) -NÝTT

- **NÝTT** Framsetning skyldumerkinga
13. grein og viðauki IV

- Skýrt, læsilegt (sjá skilgreiningu) ekki hylja eða dylja
- Annar texti/myndir mega ekki trufla eða draga úr sýnileika
- Ofnæmis- og ópolsvaldar með áberandi lettri
- Lágmarksleturstærð: $x = 1,2$ mm

x-HEIGHT

1	Ascender line
2	Cap line
3	Mean line
4	Baseline
5	Descender line
6	x-height
7	Font size

- **NÝTT** Fjarsala 14. grein

- Skylduupplýsingar skulu vera aðgengilegar
 - Áður en kaup eru ákveðin og
 - við afhendingu
- Hvaða skylduupplýsingar:
 - Áður en kaup eru ákveðin (gildir ekki um sjálfsala)
 - allt nema “best fyrir”
 - Við afhendingu
 - Allt

• Heiti vöru 17. – 18. gr og viðauki VI

- Heitið feli í sér eða taki með upplýsingar (include or be accompanied by...)

- Reykt, þykkt, tvífryst ...(meðhöndlun vöru)
- Uppþítt -**NÝTT**
- Geislað

- Nálægt heiti vöru (in close proximity)

- Staðgönguhráefni í eftirlíkingum s.s. ostlíki -**NÝTT**
Leturstærð amk 75% af leturstærð heitis

- Heiti beri með sér (bear an indication)

- Ef um viðbætt dýraprótein af öðrum uppruna -**NÝTT**
í kjötafurðum, unnum kjötvörum, lagarafurðum

• Heiti vöru 17. – 18. gr og viðauki VI -Framhald

• Upplýsingar við heiti vöru (accompanying the name)

- Ef viðbætt vatn er meira en 5% af lokaafurð: -**NÝTT**
 - Kjötafurðir og unnar kjötvörur m. útlit bita... sneiða...skrokks (appearance of a cut, joint, slice, portion or carcass of meat)
 - Lagarafurðir og tilreiddar lagarafurðir (s.s.. flök, bita, hakk) (appearance of a cut, joint, slice, portion, filet or of a whole fishery product)

• “Samsett kjöt” “Samsettur fiskur” -**NÝTT**

(e. “Formed meat/ fish”) (d. “Sammensatt af stykker af kød/fisk”)

- Kjötafurð, unnin kjötvara, lagarafurð sem líta út fyrir að vera heil stykki, en eru samsett t.d. með ensímum, aukefnum

• Í innihaldslýsingu 18. gr viðauki VII

• Vatn í innihaldslýsingu

= Þyngd lokaafurðar – þyngd annarra innihaldsefna

Ef það er minna en 5% þarf ekki að geta þess.

Sú undanþága gildir þó ekki fyrir: **NÝTT**

- kjöt, unnar kjötvörur,

- óunnar lagarafurðir, óunnar samlokur (skel)

- Jurtaolíur /jurtafeiti: merkja skal tegund **NÝTT**

- Merkja “nano” við innihaldsefni **NÝTT**

• • • Magnmerkingar – 22.gr. og viðauki VIII

- Matvæli sem hafa tapað raka t.d. við hitun
 - Skrá magn hráefnis sem þarf til að framleiða 100 g af vöru
- Þykkt og þurrkað hráefni, endurgerð í framleiðslu
 - Má skrá magn fyrir þurrkun
- Þykkt og þurrkuð matvæli (t.d. súpur)
 - Má skrá magn eftir endurgerð vöru

• Nettóþyngd 23. grein Viðauki IX

- Landsákvæði um nettóþyngd (nákvæm, meðal, lágmarksþyngd) eru mismunandi núna eftir löndum
- Nettóþyngd vöru (s.s. rækju) er án íshúðar

• Upprunamerkingar 26.gr og viðauki XI

Skylt að merkja uppruna

- Ef skortur á sliku villir um fyrir neytendum
 - einkum ef merking gefur í skyn að uppruni sé annar
- Svína-, kinda-, geita-, alifuglakjöts **NÝTT**
 - ferskt, kælt eða fryst
 - Í EB er nú skylt að upprunamerkja nautakjöt (Ísland?)
- Ef uppgefinn uppruni er annar en uppruni “primary ingredients” **NÝTT**
 - Þá þarf að merkja uppruna “primary ingredients” EÐA
 - Taka fram að uppruni “primary ingredients” sé annar
- Innleiðingagerð um upprunamerkingar á að koma í EB f 13.des 2013

• Heiti vöru viðauki VI – Framhald 2

- Sérstakar kröfur tengdar heiti kjöthakks -**NÝTT**
 - Magurt kjöthakk
 - “fita \leq 7% ” “kollagen/fituhlutfall \leq 12 %”
 - Nautahakk (pure beef)
 - “fita \leq 20% ” “kollagen/fituhlutfall \leq 15 %”
 - Hakk sem inniheldur svínakjöt
 - “fita \leq 30% ” “kollagen/fituhlutfall \leq 18 %”
 - Hakk af öðrum tegundum
 - “fita \leq 25% ” “kollagen/fituhlutfall \leq 15 %”
- Taka þarf fram ef pylsugörn er ekki æt -**NÝTT**

• Landsreglur

- Séríslensk ákvæði í núverandi reglugerð
 - Pökkunardagur, geymsluskilyrði
 - Uppruni garðávaxta, tegund kartaflna
 - Leiðbeiningar um eldun alifugla
- Landsákvæði
 - Tungumál, útfærsla á nettóþyngd,
- Heimilt að setja ýmis landsákvæði ef þau hindra ekki frjálst flæði vöru
 - T.d. Fyrir ópökkuð (óforpökkuð) matvæli

- Hægt að byrja að nýta nýju reglurnar
- Endilega skoðið og takið mið af þeim - árin 3-5 líða fljótt 😊
- Þær hafa ekki tekið gildi hér lagalega
- Enn um sinn eru í gildi, með landsákvæðum:
 - Reglugerð um merkingu matvæla
 - Reglugerð um merkingu næringargildis matvæla
 - Reglugerð um koffín og kínín
 - Reglugerð um sterol og stanol
 - Einnig séríslensk reglugerð um kjöt- og kjötvörur

• Hafið samband

- Sendið endilega inn spurningar og ábendingar sem geta nýst við að
 - fullgera reglugerðina
 - og við leiðbeiningar og fræðslu

mast@mast.is

Takk fyrir!

www.mast.is

